

**ОСНОВНИ ПРОГРАМНИ НАСОКИ
ЗА ДЯСНО УПРАВЛЕНИЕ НА СИНЯ БЪЛГАРИЯ**

Ние сме Синя България!

Синя България е консервативен десен политически съюз.

Обръщаме се към българите, които искат защита на националната ни идентичност, на принадлежността ни към християнската цивилизация и на европейското ни бъдеще.

Обръщаме се към българите, за които свободата на мисълта и свободата на словото са висша ценност. Към тези, които не приемат потъпкването на тази свобода от левите либерали.

Обръщаме се към българите, които знаят, че защитата на семейството, традициите и вярата са защита на нормалността.

Обръщаме се към българите, които знаят, че ролята на безгласна буква в Европейския съюз, отредена ни от досегашните ни управници е също толкова вредна за европейската идентичност на България, колкото и евразийското поклонничество.

Обръщаме се към хората, които работят и се грижат сами за себе си и за семействата си без да разчитат на пари от държавата, като в същото време с данъците си издържат всички други, които получават помощи от държавата.

Обръщаме се към предприемачите на България, които загубиха вяра, че тук може да си успешен, без да си близък до властта и част от политическата клиентела, впила се в общите ни пари.

Обръщаме се към младите кадърни и будни българи, които не виждат шанс за собствено професионално и личностно развитие тук при икономически модел, доминиран от захранвани с държавни и европейски средства олигарси.

Обръщаме се към хората в неравностойно положение, които напразно чакат подкрепа от държавата, за да имат достоен живот без лишения и унижения, но никога не дочакаха тази подкрепа, защото държавата вместо това се прави на голям търговец и крупен инвеститор

Обръщаме се към хората от забравените и обезлюдени краища на страната, които са залъгвани мандат след мандат с обещания за благоустройство на районите им, докато парите за тези проекти потъваха в схемите на никога недостроената магистрала Хемус, в ремонти на ремонтите и в покриване на кражбите и загубите в държавните фирми.

Обръщаме се към българите, които се чувстват изоставени в медицинските пустини на здравната ни система и в джунглата на образователната ни система.

Обръщаме се към всички, които са отвратени от „победителите“ - тези, които са отговорни за всичко това и ни предлагат още от същото.

Към тези, които искат силна дясна алтернатива на сглобките.

Към тези, които искат от вота им да има смисъл.

Синя България предлага:

ДЕСЕН КОНСЕНСУС ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖАВАТА

Синя България е за ограничаване на ролята на държавата в търговския оборот. Държавата не трябва да бъде търговец и голям инвеститор, а само регулатор и гарант на правата и свободите на гражданите.

Повече държава в икономиката значи повече дефицити, повече дългове, по-високи данъци, по-висока инфлация, по-голяма корупция, по-малко частни инвестиции, по-нисък икономически растеж и по-ниски доходи за хората.

По-малко държава в икономиката значи натрупване на фискален резерв, по-ниски дългове, по-ниски данъци, по-ниска инфлация, убиване на голямата корупция, повече частни инвестиции, по-висок икономически растеж и по-високи доходи за хората.

Нашата антикорупционна политика е в решенията ни за икономиката, защото там са истинските двигатели и генератори на голямата политическа корупция. Ако те не се отстранят, борбата с корупцията отново ще се сведе до създаване на безмислени комисии и спорове между партийни секретари кой да ги овладее.

Синя България е за засилване на държавата в нейните основни сфери на отговорност. Когато държавата излезе от ролята си на търговец и инвеститор, ще има достатъчно пари за финансиране на истински важните ѝ задължения:

- гарантиране на отбраната и националната сигурност;
- благоустройство на територията;
- гарантиране на масов достъп до качествено образование и здравеопазване;
- гарантиране на достойно съществуване и подкрепа на крайно нуждаещи се граждани;
- гарантиране на правата и свободите на гражданите чрез ефективно и справедливо правораздаване.

Ние не предлагаме намаляване на социалната роля на държавата, а точно обратното – цялостно преформатиране на сегашните неефективни и разхищителни псевдосоциални политики. Синя България е против ценовото субсидиране и ценовия контрол. Масовото субсидиране на цени води до субсидиране на най-големите ползватели, които са и най-богатите, с парите на бедните. Това задълбочава социалното неравенство. Ние предлагаме конкретни програми на бедни граждани, които са дефинирани като такива по обективни критерии в сферата на хранителните стоки, енергийното потребление, детското образование, здравеопазването и транспорта.

Чрез драстичното намаляване на ролята на държавата в икономиката ще се случи и истинската борба с голямата корупция, защото голямата корупция идва от голямото харчене на държавни пари през поръчки за строителство и

поддръжка и през държавните фирми. Корупцията не се бори с празни думи и със създаването на поредната безсмислена комисия, а с рязко преформатиране и ограничаване на ролята на държавата в икономиката. Публичните пари трябва да се инвестират основно в човешки ресурси, а не в асфалт и в държавен бизнес. Най-успешните бизнеси в България най-накрая ще станат тези, които са най-конкурентни и най-иновативни, а не най-близките до властта. А икономическата нормалност бързо ще доведе до политическа нормалност, след като няма да ги има стотиците милиони и милиарди левове отклонявани държавни средства, които се ползват за пазаруване на политици, магистрати и медии.

Около тези политики, в следващия парламент Синя България ще предложи формиране на дясно мнозинство, което да донесе стабилност и растеж, да разкъса порочния кръг на безнадеждност и да върне посоката на развитие на обществото, загубена в години на политически скандали.

ИКОНОМИКА

I. Синя България е за извеждане на държавата от ролята на търговец

1. Привличане на стратегически инвеститори за дружествата, контролирани изцяло от държава.

Това ще привлече големи чужди инвеститори, ще задълбочи интеграцията на страната в световните пазари, ще подобри конкурентоспособността и експортния потенциал на икономиката ни. Потенциалните купувачи ще могат да бъдат само компании, водещи в своите сфери на дейност в международен мащаб, с големи финансови възможности, които да могат да гарантират успешното развитие им в средносрочен план. Това ще спре разхищенията, кражбите и политическата корупция, минаващи през балансите на големите държавни дружества и ще гарантира дългосрочната им стабилност и развитие като конкурентноспособни компании на пазарен принцип. В средносрочен план това ще доведе до повече стойност за всички, чрез по-големи данъчни постъпления, по-добра заетост и по-високи възнаграждения за работещите в тези компании. И всичко това без ангажименти за харчене от общите ни пари.

2. Предлагане на значителни части от капитала от държавни фирми на борсата.

Държавата ще предложи дялове между 35% и 100% от капитала на някои от държавните дружества на Българска фондова борса. Това ще гарантира професионализъм в управлението им, участието на независими директори, контрол от страна на миноритарните акционери, прозрачност в работата и стриктна текуща публична отчетност, силно ограничаване на политическата намеса в работата и по-добри финансови резултати за всички.

Освен всичко друго, това ще е силен импулс за капиталовия пазар в страната. На фондовата борса ще бъдат листнати миноритарни дялове от държавни компании, в които държавата иска да запази контролен дял. В такива случаи държавата публично обявява причината за това и какъв е стратегическия обществен интерес, който налага запазване на държавния контрол.

3. Затваряне на паразитни държавни търговски структури.

Ще настояваме за затваряне на следните държавни търговски структури, които се ползват основно като фирми-касички за разпределяне на близки до властта хора и за приютяване на партийна бюрокрация: Държавна консолидационна компания, Автомагистрали, Транспортно строителство и възстановяване, Съобщително строителство и възстановяване Български енергиен холдинг, Български ВиК холдинг. Това ще спести милиони левови годишно от издръжка на държавна партийна бюрокрация и стотици милиони от непрозрачно харчене на пари през контролираните от тях държавни фирми и активи.

Ограничаването на директния контрол на държавата в търговски дружества е основен фактор за намаляване на голямата корупция.

Когато държавата е директен участник на пазара като търговец в някой сектор, това има възпиращ и охлаждащ ефект за частните инвестиции там. Без частни инвестиции качеството и количеството на услугите или продуктите в този сектор постепенно се влошават и икономическата активност замира.

II. Синя България е за изваждане на държавата от ролята на крупен инвеститор и възложител на големи инфраструктурни проекти

А това означава:

- Прекратяване на настоящия модел на финансиране на големи инфраструктурни обекти през данъците ни.
- Замяната на тази порочна политика с модел за изграждането на големите инфраструктурни проекти с частни капитали на концесия.
- Ликвидиране на основния източник за голямата политическа корупция.

Изграждането на модерна инфраструктура от частни инвеститори означава привличането на много милиарди евро чужди капитали в българската икономика. С продължаващото харчене на милиарди държавни пари за магистрали, накрая няма да имаме нито пари, нито магистрали. Концесионното инвестиране в публична инфраструктура ще позволи да се появи модерна инфраструктура в България. В момента страната няма финансовите ресурси да стартира строителството на всички магистрали, скоростни ЖП линии, тунели, мостове, пречиствателни станции, за модернизацията на пристанища и други съоръжения. Но големи международни инвеститори за всички тези проекти има. Тези проекти могат да започнат да се изпълняват веднага паралелно на концесионен принцип, а не в рамките на едно поколение. Освен това качеството на инфраструктурата и използваните технологии ще са на

европейско, а не на балканско ниво. Разходите за поддръжка също ще са за сметка на концесионерите, а не на държавния бюджет. Така ще бъдат привлечени бързо милиарди евро преки чужди инвестиции, които ще дадат мощен импулс за растеж на икономиката ни. Строителството ще завършва бързо и няма да се случва на „етапи“ и „отсечки“, започващи от никъде и свършващи никъде, защото частните инвеститори ще са заинтересовани да въведат обектите в експлоатация по най-бързия начин. А наличието на модерна транспортна инфраструктура е много важна предпоставка за привличане на мащабни чужди производствени инвестиции. Без добра инфраструктура България няма да може да привлече такива проекти.

Спирането на милиардите нагласени обществени поръчки и ин-хаус схеми за строителство и ремонти ще е най-големият и единственият истински удар върху голямата политическа корупция в страната.

III. Бюджетна политика

1. Дългове и дефицити.

Синя България е за нисък държавен дълг, който е предпоставка за висок кредитен рейтинг, дългосрочна фискална стабилност и атрактивност на държавата пред чужди инвеститори. В средносрочен план България трябва да има значителен по размер фискален резерв, с който могат да се посрещат непредвидени стратегически предизвикателства като войни, миграционни кризи, природни бедствия, пандемии и други подобни.

Синя България е за балансиран държавен бюджет, който не предизвиква инфлационен натиск и прогресивно задлъжняване. Инфлацията е данъкът върху най-бедните и засилва социалното неравенство. Държавният бюджет трябва да се раздели на две части – за оперативни разходи и за капиталови разходи. Всяка част трябва да има свой баланс, одобрен от Народното събрание и дефицитът ѝ няма да може да се покрива от другата част. Ние сме за балансирана бюджетна политика и за ограничена роля на държавата, която ще позволи намаляване на данъците в рамките на един мандат.

2. Данъчна политика.

Синя България е за намаляване на данъците в рамките на един мандат, в резултат на отдръпване на държавата от несвойствените ѝ роли на търговец и инвеститор. Ние сме за запазване на плоския данък и единна ставка за данък добавена стойност, без изключение. Това води до ниски разходи за събиране на данъците, стимулиране на инвестиционната активност и изсветляване на икономиката. Усилията на държавата трябва да се насочат към разширяване на данъчната база и изваждане на светло на обороти в специфични сектори като строителството и търговия с имоти, земеделие и някои услуги.

Прилагането на дясната икономическа програма на Синя България в нейната цялост ще доведе до възможността за намаляване на:

- ДДС от 20% на 19% през 2026 г. и от 19% на 18% в рамките на целия четиригодишен управленски мандат.
- Намаляване на плоския корпоративен и подоходен данък от 10% на 9% в рамките на четиригодишния управленски мандат.

IV. Икономически растеж и растеж на доходите

Реалните доходи на хората растат устойчиво, когато има растеж на brutния вътрешен продукт, двигател на което са инвестициите на частният сектор, а не държавните разходи за заплати и пенсии. За да растем изпреварващо и да постигнем средноевропейски показатели за БВП на глава от населението и за доходи, българската икономика трябва да подобри производителността на труда и да се преориентира към сектори с висока принадлежна стойност и експортен потенциал. Това се постига единствено чрез огромни инвестиции в нови технологии и в човешки ресурси, за което в момента страната няма достатъчно собствени капиталови ресурси. Следователно България трябва бързо да привлече огромни по размер спрямо БВП чужди инвестиции и да стимулира увеличаването на инвестиционната активност на местните компании.

1. Привличане на чуждестранни инвестиции. Основните фактори за привличане на сериозни чуждестранни инвестиции са:

- Концесионни процедури за изграждане и поддръжка на публична инфраструктура (магистрала, жп линии, пристанища, летища, мостове, тунели) с частни капитали. Това би привлякло милиарди евро преки чужди инвестиции;
- Продажби на големите държавни дружества на стратегически купувачи или през борсата. Това би привлякло също огромни чужди инвестиции и би развило капиталовия пазар като важна, алтернативна на банковите заеми система за финансиране в икономиката;
- Провеждане на предсказуема фискална политика с балансирани бюджети и ниски данъци. Това ще гарантира по-нисък политически риск и по-висок инвестиционен рейтинг на страната;
- Незабавното завършване на европейската интеграция на България чрез членство в Евроразоната и Шенген. Това е важно условие за приемане на страната като част от „развития свят“ и добро място за правене на бизнес.

2. Стимулиране на инвестиции от местни компании.

Инвестициите на местните компании трябва да се подпомогнат с гаранционни фондове, чрез които държавата гарантира инвестиционни заеми от банковия сектор (до определен процент от главницата) към дружества, развиващи се в определени сектори с висока принадлежна стойност и с експортен потенциал. Държавната Българска банка за развитие трябва да се преформатира от банка в такъв гаранционен фонд и най-накрая да започне да изпълнява ролята си.

Държавата може да създаде инвестиционен фонд за съфинансиране на частни инвестиционни фондове, които инвестират в малки и средни компании в ранен етап на развитие.

3. Развитие на капиталовия пазар.

Развитието на капиталовия пазар, като основен източник на финансиране, е важен фактор за повишаване на конкурентността на местния частен сектор. През борсата могат да бъдат привлечени най-бързо значителни по размер чужди капитали в българските фирми. Лесният достъп до капиталово финансиране осигурява като следствие по-добър достъп до заемно финансиране, защото се подобрява балансовото съотношение между двете. А без лесен достъп до финансиране – и капиталово и заемно – няма големи инвестиции и динамичен растеж. Импулс за развитието на българския капиталов пазар ще бъде качването на големи държавни компании на борсата – с дялове между 35% и 100% от капитала. Това ще сложи България на картата на глобалните финансови пазари и ще предизвика интереса на големи чужди институционални инвеститори. Приватизацията на държавните дялове в Българска Фондова Борса и Централен Депозитар на първокласни международни оператори на финансова инфраструктура ще помогне за по-добрата интеграция на българския пазар в международните капиталови потоци. Ще предложим законови промени, които да насърчават инвестициите в акции на местни публични компании от местни лица – както непрофесионални, така и институционални инвеститори, което ще увеличи ликвидността и привлекателността на българския пазар. Ще предложим законови промени, стимулиращи създаването и използването на различни фондови схеми за колективно инвестиране, които да превърнат България в хъб за фондовата индустрия от регионален и в перспектива от европейски мащаб.

4. Осигуряване на необходимите човешки ресурси.

Основно предизвикателство пред българската икономика е липсата на достатъчно като количество и като квалификация работна ръка. В България има региони с висока безработица и ниски доходи, и такива с недостиг на работна ръка. Това изисква различни подходи.

От една страна, предлагаме да създадем програми за привличане на хора в работоспособна възраст от български произход от Северна Македония, Сърбия, Молдова и Украйна. Държавата може да създаде програми за субсидирана заетост на такива лица в частния сектор, за да могат те бързо да намерят работа, да се адаптират и да станат част от пазара на труда у нас. Програмите може да са диференцирани и приоритетно насочени към специалности, от които имаме най-голяма нужда.

От друга страна, в регионите със слаба икономическа активност държавата трябва да създаде целеви програми за субсидиране на новонаети лица в частния сектор (като поема определен брой заплати при изпълнение на определени условия, например) и да създаде програми за гарантиране на

инвестиционни кредити при създаване на нови бизнеси и производства в такива изостанали райони, особено за малки и средни фирми. Държавата трябва да вдигне нивото на благоустройство и качеството на градската среда в изостаналите райони. Ако това не може да стане с частни инвестиции на концесия, там трябва да се насочат основните капиталови програми на държавния бюджет.

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

Синя България е за връщане на основните публични системи на образование, здравеопазване и социалните грижи към смисъла и причините за тяхното съществуване.

Ние изхождаме от разбирането, че образованието, здравеопазването и социалните грижи са същностни ангажименти на държавата. За тях държавата определя структурата, целите и правилата, по които работят, и механизмите, по които се регулират и финансират. Изпълнителите на тези услуги могат да имат каквато и да е форма на собственост, но задължението им е да изпълняват функциите, наложени от държавните политики.

I. ОБРАЗОВАНИЕ

Синя България се обявява за промяна на цялостната философия в сферата на образованието в България. Убедени сме, че липсата на качествено образование лишава човек от възможността да упражнява редица други свои права, прави го непълноценен участник в обществените отношения и го ощетява по отношение на възможностите за развитие.

Осигуряването на достъп до качествено образование е категоричен държавен ангажимент.

Нашата цел в областта на **училищното образование** е да повишим образователните стандарти, да намалим разликата в постиженията и да създадем образователна система, която е източник на национална гордост и увереност. Всички предвидени мерки са координирани и целят постигането на тази мисия.

1. Промяна на учебното съдържание

Нуждаем се от промяна на учебното съдържание. Децата и младежите трябва да имат достъп до истината за българската история и култура, която да преодолее идеологическата интерпретация, наследена от миналото и да възпитава в чувство на патриотизъм, няма от какво да се срамуваме. Нужно е да учим децата да общуват, да решават житейски въпроси и как да посрещат кризисни ситуации. Нуждаем се от промяна на учебното съдържание, отчитаща промяната на живота, но без да разрушаваме, а да надграждаме.

Всяка една учебна програма трябва да е:

- Автентична – да се основава на националните ценности и култура, както и да съответства на стратегическите цели и принципи.
- Базирана на доказателства – да се основава на най-добрите практики, както и на солидни изследвания.
- Амбициозна – да залага високи очаквания и да не поставя изкуствени ограничения пред възможностите, постиженията и предизвикателствата за всяко отделно дете.
- Съобразена с изискванията на трудовия пазар, което е да създава условия да развива компетентности, които ще позволят на младите хора да се справят уверено с предизвикателствата на бъдещия си живот.
- Управляема – да дава възможност за отчитане резултатите на базата на подходящи мерки за оценяване и отчетност.

Въвеждане на адекватна дефиниция и методика за оценка на качеството на образованието, което да бъде измервано по ясни критерии, съотносими със световни измервателни скали е другият основен приоритет в тази област.

2. Връщане на училището към основните му задачи

Прекратяване на либералните експерименти в българското училище, което стана арена на сблъсъци на идеологически доктрини от една страна и родителска апатия и свъръхвмешателства от друга.

Връщане на училището към основните му задачи - предаване на знание на учениците съгласно образователните стандарти, възпитание в ценности и подпомагане на процесите на социализация в рамките на училищната среда. Училището и учителите трябва да бъдат освободени от всякакви други неприсъщи функции, които покриват дефицитите на семейната среда и социалната система.

3. Възстановяване и защита на авторитета на учителя

Държавата чрез нормативната си база ще гарантира, че в рамките на учебния процес единствения авторитет е учителя. Отговорността за методиката на преподаване и оценяване се делегира изцяло на ръководството на училището и педагогическия състав. При трайно несправяне с учебния процес и системни проблеми с дисциплина на даден ученик, педагогическият състав ще има право да санкционира, в т.ч. да отстрани дадения ученик от училище, без това да води в промяна на финансирането или възнаграждението на учителя.

В сферата на **висшето образование** държавата ще насочи своите усилия към рационализиране на структурата на българското висше образование - тя все повече се доближава до потребностите на пазара на труда.

1. Спиране на неконтролното разрастване на университетите и преминаване към тяхното окрупняване

В Република България към настоящия момент функционират 52 висши училища, от тях над 30 са държавни. Предвид броя на населението, възрастовата структура и демографската динамика, е необходимо окрупняване

на университетите. Това може да се постигне чрез подобряване на контрола при акредитациите, а също и посредством ефективни механизми за финансиране.

Много от висшите училища в България, създадени като институти (икономически, технически и пр.), в последните десетилетия учредиха специалности, за които нямат нито научен, нито преподавателски ресурс. Необходимо е закриване на специалности и направления, за които университетите нямат нито традициите, нито академичния ресурс (качествен преподавателски състав) да развиват.

2. Диференцирано финансиране на висшите училища, като се обръща по-голямо внимание на рейтингите – качеството на преподаване и оценяване, реализацията на студентите, качеството и количеството на научната продукция. Диференцираният подход при финансирането ще създаде конкурентна среда между университетите. Тези от тях, които произвеждат качествен продукт (като подготовка на кадри и научна дейност), ще бъдат бонифицирани. Останалите ще бъдат стимулирани да оптимизират програмите си (т.е. да се откажат от развиване на специалности и направления, за които нямат академичен ресурс). Към момента начинът на финансиране „на калпак“ принуждава университетите да занижават критериите при изпитванията, за да не загубят финансиране. В резултат, в повечето университети и специалности студентите завършват безметежно, а зад дипломите им не стои необходимият за дадената професия набор от знания, умения и компетенции. Това трябва да се промени, ако на висшето училище се отпусне цялата сума, предвидена за пълното обучение на даден студент, без значение дали той ще успее да завърши съответната степен (бакалавър, магистър) или ще прекъсне преждевременно (поради невзети изпити).

3. Редуциране на приема в университетите. Превръщането на висшето образование в масово е световна тенденция, но тя има негативни последици като една от причините за инфлацията във висшето образование. В България проблемът е още по-значителен поради демографската криза. Към момента броят на завършващите гимназии е много по-малък от местата, които университетите предлагат. Държавата ще интервенира като намали значително местата за т.нар. „държавна поръчка“.

4. Диференцирано отношение към различните направления.

При бизнес ориентираните специалности (икономика, финанси, някои от инженерните) е напълно възможно държавата да ограничи финансирането, тъй като те могат да се развиват в напълно пазарна среда. Към останалите – социални науки, медицина, хуманитаристика, подготовка на учители – е нужна по-значима държавна подкрепа. Те не могат да съществуват в напълно пазарна среда, а същевременно са не по-малко важни за обществото от бизнес ориентираните направления.

5. Увеличаване на средствата за наука и развойна дейност (НИРД).

Към 2021 г. България е на едно от последните места в ЕС по дял от БВП за НИРД – едва 0,81% от БВП при средно 2,25% за ЕС и над 3% в Германия, Австрия и Белгия. Устойчив и по-бърз икономически растеж може да се постигне само чрез т.нар. икономика на знанието, а това непременно изисква науката и висшето образование да са сред водещите приоритети на държавата, което от своя страна означава България да заеме челните (а не последните) места по средства за НИРД като дял от БВП. Това може да стане чрез увеличаване на държавните субсидии за университетите и БАН и чрез насърчаване на бизнеса на инвестира в НИРД чрез данъчни облекчения и други механизми.

Единствено изпълнението на мерките, разписани в икономическата част на програма ни, може да доведе до растеж на икономиката, който да гарантира тези нива на финансиране на науката и образованието в България.

6. Промени в регулациите, регламентиращи израстването на академичния състав.

Към момента регулациите наблягат на количествените индикатори (брой публикации, участия в проекти и пр.). Допуска се обаче при защити на дисертационни и хабилитационни трудове научните журита да се запълват с учени, чиято научна експертиза е далеч от направлението, в рамките на което се защитава докторат, хабилитация или професура. Необходими са законови промени, които да ограничат подобни порочни практики. Така ще се лимитира и „свръхпроизводството“ на доктори, доценти и професори в направления меко казано нетипични за много от висшите училища.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

За Синя България здравето не е просто ценност сама за себе си – то е и фактор за растеж. И само население в добро здраве може да развие напълно своя икономически потенциал. Затова грижата за общественото здраве, като актив и източник на икономическа и социална стабилност, трябва да е същностен и неотменен ангажимент на държавата.

Отказът на държавата през последните години да изпълнява тази си същностна роля превърна огромни територии от страната в „медицински пустини“, в които десетки хиляди български граждани нямат адекватен достъп до личен лекар и специалист. Системата за спешна медицинска помощ е в колапс, а времето за чакане на линейка дори за най-критичните състояния често се измерва не в минути, а в часове. В държавата с най-много болници и болнични легла на глава от населението, общинските и областните болници затварят врати, принуждавайки болните да търсят специализирана помощ далеч от мястото, където живеят. Грижата за пациентите е фрагментирана, а медицинският персонал се стопява.

Резултатът от това е, че ние, българите, боледуваме повече, живеем по-дълго с болестта и умираме по-рано в сравнение със своите европейски съграждани.

В същото време публичните разходи за здравеопазване са се увеличили над 3 пъти през последните 10 години, без това да доведе нито до значимо подобрене в показателите за обществено здраве, нито до намаляване на доплащането и личните разходи за здраве на българските семейства, които са най-големите в ЕС.

Затова Синя България е за:

- връщане на държавата към нейните отговорности да гарантира равнопоставен достъп до базови здравни услуги на всеки български гражданин, независимо от мястото, което живее.
- насърчаване на частната инициатива и инвестиции в здравния сектор само там, където публичния сектор не е в състояние да отговори на здравните нужди на хората и да гарантира достъпността и своевременността на медицинските услуги.
- законово регламентирани равни права, но и равни отговорности и задължения за изпълнение на държавната здравна политика на всички субекти в здравната система, ползващи публични средства за здраве, независимо от формата им на собственост.

Приоритетите на Синя България в сектора на здравеопазването са:

1. Осигуряване на всеобхватна грижа за детското здраве.

Грижите за децата от момента на тяхното зачеване, поставят основите на човешкото здраве и формират здравното поведение на всеки индивид, респективно на цялото общество. Те са инвестиция в бъдещите поколения и в просперитета на държавата.

Затова безусловен държавен ангажимент е създаването на условия, осигуряващи на всяко дете най-здравословния старт в живота още от раждането и възможности да поддържа доброто здраве през целия си жизнен път.

В Синя България знаем, че това не може да бъде постигнато само с изграждането на една единствена детска болница. Нужно е цялостно трансформиране на съществуващата разпокъсана система за детско здравеопазване в интегрирана национална мрежа от структури и услуги, в центъра на която са децата и семействата. Това означава гарантиран достъп и ясен път на всяко дете до качествени и комплексни грижи – от личния лекар и педиатъра в извънболничната помощ до всички нива на болничната помощ и последващи медико-социални грижи в общността.

2. Своевременна и качествена спешна медицинска помощ.

Държавата се ангажира да осигури и поддържа необходимата структура и организация, гарантираща на всеки български гражданин на достъп до своевременна и качествена спешна медицинска помощ при животозастрашаващи състояния, инциденти и бедствия в рамките на „златния

час“ от настъпване на спешното състояние. За целта ще бъде осигурен целеви ресурс от държавния бюджет за:

- изграждане и поддържане на необходимата инфраструктура на 237 филиали и отделения за спешна медицинска помощ
- осигуряване на 800 мобилни транспортни средства с пълно медицинско оборудване, които се обновяват на всеки 5 години;
- създаване на мотивиращи условия за работа и кариерно развитие на медицински и парамедицински специалисти в 800 мобилни и стационарни спешни екипи;
- обучение на медицински и парамедицински специалисти.

3. Ефективно покритие на всички райони в страната с общопрактикуващи лекари.

Осигуряване на всеки български гражданин, независимо дали живее в град или село, на достъп до доверен лекар, който да го лекува, наблюдава и при нужда да го насочи към специалист, болница, рехабилитационен център и други.

Това ще се реализира чрез приемане на Национална програма за подкрепа на първичната медицинска помощ, която да осигурява средства за допълнително стимулиране на общопрактикуващи лекари и специалисти по здравни грижи да разкриват практики в населени места, в които няма такива или съществуващите са недостатъчни.

За целта ще бъде осигурен целеви ресурс от държавния бюджет от 55 млн. лв. годишно - 25 000 лв. целева субсидия за общопрактикуващ лекар и 12 000 лв. за специалист по здравни грижи. Тази мярка ще се надгради с планираните средства по Плана за възстановяване и устойчивост и другите европейски програми за подкрепа на първичната медицинска помощ, в т.ч. за развитие на самостоятелни сестрински практики с приоритет върху предоставянето на грижи за деца, бременни, хора с хронични заболявания и увреждания, както и възрастни хора.

4. Достъпна, ефективна и балансирана болнична помощ, включваща достатъчно на брой, добре оборудвани и равномерно разпределени на територията на страната болници, предлагащи качествени и комплексни грижи, независимо от тяхната форма на собственост.

Основен ангажимент на държавата в системата на болничната помощ е да създаде условия и механизми за преодоляване на териториалните и структурни дисбаланси, водещи до свръхпредлагане на болнични услуги в големите градове и затруднен достъп до болнична помощ в определени региони.

За целта държавата определя потребностите от конкретните болнични услуги, които да бъдат осигурени на населението на областно, регионално и национално ниво чрез задължителна Национална здравна карта и реализира мерки за преодоляване на установените дефицити и дисбаланси:

- Там, където съществуващата болнична мрежа не може да задоволи определените потребности, държавата създава прозрачни механизми,

включително съинвестиране и финансови стимули, за привличане на частни инвестиции при категоричен ангажимент за изпълнение на дейностите с установен недостиг.

- Там, където отсъствието на държавна здравна политика в последните години доведе до обективен излишък на болнични структури, техният брой се редуцира през селективен подбор за достъп до публичен ресурс, който ще се ползва само от лечебните заведения, които предоставят най-качествени и комплексни грижи.
- Болниците ще бъдат задължени да осигурят „комплексност“ при предоставяне на здравните услуги, с акцент върху на социално значимите заболявания. Това включва ясен път на пациента и бърз достъп, по възможност „под един покрив“, до всички необходими услуги – диагностика, интердисциплинарно лечение и последващо наблюдение и грижи.
- Съществуващите болници, които не отговарят на изискванията за качество и комплексност на услугата, се стимулират и подкрепят да се преобразуват в лечебни заведения, развиващи липсващи в момента здравни услуги в областта на продължителното лечение и рехабилитация на пациенти след тежко боледуване, палиативни грижи за онкологично болни, медико-социални грижи за възрастни хора и други.

Резултатът от това ще бъде, че всяка болница, независимо от формата на собственост, желаеща да ползва нашите пари за здраве, ще предоставя здравни услуги на пациента, там където му е нужно и колкото му е нужно. Тези, които не предоставят това, избират пациенти не според нуждите им, а според своя бизнес план и не предоставят качество на услугата си, ще бъдат извадени от възможността да ползват средствата ни от здравни вноски.

6. Осигуряване на нужните хора в системата на здравеопазване

Основен приоритет на държавната политика ще бъде справянето с кадровия дефицит в системата на здравеопазването чрез качествено медицинско образование, улеснена специализация, повишени доходи и престиж на професията.

На фона на общият недостиг на кадри, основен проблем се явява липсата на медицински сестри и други специалисти по здравни грижи.

Синя България ще изисква незабавно приемане на медицински стандарт по здравни грижи и държавна политика за нормативно регламентиране и финансиране чрез НЗОК на дейността на самостоятелните практики на медицински сестри.

За осъществяването на тези приоритети предлагаме Национален план за развитие на човешките ресурси в системата на здравеопазването за 10 годишен период с ясна финансова рамка и конкретни законови отговорности за изпълнението му.

7. Прозрачност, обоснованост и ефективност на всеки похарчен лев от публичния ресурс за здравеопазване.

Синя България е за регламентиране на ясна политическа отговорност за контрола върху действията на НЗОК по разходване на средствата от здравноосигурителни плащания, промяна на механизмите за финансиране на медицинските дейности, базирани на реално остойностяване на извършените разходи, в т.ч. регламентиране на „цена на труда“ и въвеждане национална система за оценка на удовлетвореността на пациентите.

III. СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

1. Връщане на личната отговорност

Синя България ще работи за налагане на нов консервативен социален модел, който ще осигурява справедливо разпределение на данъчните тежести, базова социална солидарност и условия за развитие на личната креативност и инициатива, в условията на конкуренция. Просперитетът на нацията и на всеки индивид са резултат на усилията на всички нейни граждани, а не от действията на държавата.

Нашите принципи са:

- Държавата не може да фаворизира отделни групи, малцинства или сдружения със специални права и социални привилегии, за сметка на равнопоставеността на всички.
- Обществото не дължи социално подпомагане на хора, които не участват в процеса на създаване на обществени блага, с изключение на децата и хората с трайна невъзможност да работят поради заболяване или възраст.
- Всички социални помощи за здрави работоспособни хора се заменят със заплащане за положен труд чрез субсидирана заетост. Директното социално подпомагане допълнително задълбочава маргинализирането им и оставя цели групи трайно изключени от обществения живот.
- Хората, които, с данъците върху труда си, финансират подобряването на публичната среда и социалните системи, са в правото си да изискват норми на поведение от тези, които са само ползватели на произведените от други блага. Държавата е длъжна да наложи спазването на тези норми.

2. Подкрепа за децата и семействата

Децата са богатството и бъдещето на България и тяхното благосъстояние трябва да стои в центъра на всички политики. Семейството е естествената форма за отглеждане и възпитание на децата, а едно богато и проспериращо общество може да съществува само тогава, когато има здрави и грижовни

семейства. Затова ние поставяме подкрепата на семействата и децата в основата на социалната политика на държавата.

Основните цели, към които ще бъде насочена семейната политика са икономическа стабилност на семействата, съвместимост между семеен и професионален живот и добър живот за децата и инвестиции в тяхното развитие.

3. Политика на пазара на труда

Ние ще обърнем трудовата политика към малкия и средния бизнес, към българското семейство и към обедняващите райони на страната.

Част от мерките на пазара на труда, включват:

- нов Кодекс на труда, отчитащ нуждите на бизнеса и работещите от адекватна за времето, в което живеем уредба на трудовите отношения. Ще насърчим гъвкавите форми на заетост, като почасовата работа, работата от вкъщи, плаващото работно време и временната заетост.
- Модернизация на бюрата по труда и превръщането им в ефективна платформа и връзка между предлагащите и търсещите работа.
- Създаване работеща система за преквалификация и допълнителна квалификация, която ще достига до нуждаещите се чрез индивидуализирани пакети и бюджети.
- В намирането на работа за дългосрочно безработните лица ще включим и частните агенции за подбор на персонал срещу заплащане при успешна реализация на безработен.
- Промяна на философията на работата на системата на медицинската експертиза на работоспособността.

4. Развитие на системата за дългосрочна грижа

Ние предлагаме изцяло нова политика за грижата към хората с увреждания, хронично болните и възрастните хора. Ще настояваме и ще работим за отделяне на дългосрочната грижа като самостоятелен осигурителен риск, което ще позволи да бъде изграден капацитет, да бъдат подготвени подходящите квалифицирани кадри и да се осигури качествен живот за хората, имащи нужда от продължителна грижа и техните близки. Целта на системата за дългосрочна грижа, която предлагаме, е да осигури подходяща помощ на нуждаещите се лица, гарантираща достоен живот, без това да е свързано с непосилна финансова тежест за самите тях и семействата им.

5. Пенсионна система

В последните години беше допуснато административно политическо вмешателство в пенсионно-осигурителната система, което не беше съобразено с основните принципи на системата. Неоснователно беше поставян акцент върху увеличаване на размера на минималната пенсия, което доведе до деформации и неоправдано приближаване на минималната пенсия до средната пенсия.

Основни цели, които трябва да се постигнат по отношение на пенсиите са:

- Пенсията на човека да е в съответствие с неговия осигурителен принос
- Осъвременяването на пенсиите да се прави само на основа швейцарското правило
- Пенсионната система да бъде изчистена от неосигурителни плащания
- Да се сложи край на опитите да се решават социалните проблеми чрез пенсионната система.

ВЪНШНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

Синя България ще отстоява европейската принадлежност на България, като гарант на външната ни сигурност.

Живеем във време на голям геополитически конфликт. На границата ни се води война. Това е реалността, независимо дали ни харесва или не и независимо кого обвиняваме за това.

Обръщаме се към българите, които осъзнават, че ако България остане “ничия земя” в този конфликт, то след Украйна, ние ще бъдем следващото поле, на което големите геополитически сили ще мерят влиянието си и военния си капацитет.

На “ничия земя” няма сигурност, няма предвидимо бъдеще, няма добър живот. Обръщаме се към българите, които знаят че за да се спасим от такова бъдеще, ние трябва да изберем страна и независимо от вътрешните ни противоречия, това трябва да е страната на демократичните и свободни държави.

Обръщаме се към българите, за които националната ни сигурност и обичта към България стои над симпатиите към други държави.

По отношение на сигурността ни управлението на ГЕРБ и ПП/ДБ се провали. Тези хора дойдоха на власт с емблемата на евроатлантизъм и подкрепа за нападнатата Украйна.

Резултатът е, че нито сме по-сигурни през постигане на европейската си отбранителна интеграция, нито помогнахме на Украйна.

Истинската диагноза за вредата от тяхното управление е, че обществото ни е по-разделено от всякога, а техните “емблеми на евроатлантизма”, правят така, че диктаторите да изглеждат приемливи за хората.

Програмата на Синя България, предлага решения за сигурността ни, които да ни обединят като нация, за да устоим заедно на бурята.

И това трябва да е наша българска и европейска отговорност и задача, защото настъпи края на епохата, в която САЩ бяха гарантът за сигурността на Европа.

Претенцията на Русия за нова геополитическа подялба, води до дестабилизацията на нашия регион. Търсеният резултат е връщането на Източна Европа в руската сфера на влияние.

В първото действие на този конфликт, западния свят предаде Украйна.

Следващото действие е нова Ялта, на която нашия регион да бъде търгуван за да са удовлетворени интересите на Русия и да бъде запазено спокойствието и интереса на западните общества.

Свърхзадачата на българската и на източноевропейската десница е да се преборим за собственото си право да останем от правилната страна на новата Желязна завеса, която се спуска.

Това е цел, за изпълнението на която си заслужава да загърбим споровете си и да се обединим като нация!

Решението за гарантиране на външната ни сигурност, минава единствено през формиране на силен съюзен отбранителен капацитет на Европа.

В този процес България трябва да излезе от ролята на неохотен изпълнител и наблюдател на чужди решения.

България трябва да е инициатор за формиране на европейски отбранителен консенсус.

България трябва да се превърне от страна консуматор на сигурност, в страна генерираща решения за сигурност за себе си и за региона.

Конкретните стъпки в тази посока, за които ще работи Синя България са:

- Активно участие на България в структурите на ЕС с позиции изискващи засилване на ролята на Съюза на международната сцена, чрез увеличаване на бюджета за отбрана и сигурност.
- Създаване на обща европейска армия и система за сигурност в Европа, способни при необходимост сами да отговарят на регионалните и световните заплахи. Намаляване на зависимостта на Европейската сигурност и отбрана от тази на САЩ (за собствената сигурност се плаща).
- България да инициира формирането на общ източноевропейски отбранителен консенсус, включващ страните от Прибалтика. За разлика от западноевропейските общества, това са европейските държави пряко изложени на хибридна и потенциална военна агресия.
- Този отбранителен консенсус трябва да бъде наложен ултимативно, като обща съюзна отбранителна политика на ЕС.
- Незабавни действия за активиране на най-важната гаранция за националната сигурност на България - бързата и необратима политическа и икономическа интеграция в сърцето на Европа – членството в еврозоната и Шенген.
- Изграждане на ефективна система за противодействие на прането на пари, за активно пресичане на финансовите потоци свързани с враждебни на България страни и терористични организации. Преместване на финансовото разузнаване от ДАНС под пряк контрол на изпълнителната власт.
- Незабавно и ускорено превъоръжаване на Българската армия на базата на поуките от войната в Украйна. Постигане на пълна съвместимост във

въоръжението, техниката и процедурите с нашите съюзници от ЕС и НАТО и прекратяване на зависимостта от руско въоръжение и техника.

- Спешно освобождаване от морално и физически остарялото, неефективно и опасно за експлоатация оръжие и бойна техника. Това трябва да се случи съвместно със съюзните ни държави от региона и с максималното използване на структурите и агенциите на НАТО.
- Преосмисляне на сценариите за военните заплахи пред страната ни и при необходимост разработване на нови планове за отбрана, отчитащи съвременните политически и военни реалности.
- Всяко нарастване на разходите за отбрана ще бъде пряко обвързано с дълбока реформа на министерството на отбраната и въоръжените сили за гарантиране на лична отговорност от командирите за успеха в управлението на отбраната, измерван в повишаване на боеспособността на подразделенията и на Българските въоръжените ни сили.

ЗАЩИТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЦЕННОСТИ, ТРАДИЦИИ И ИНТЕРЕСИ

Синя България ще защитава българските ценности, традиции и интереси и ще е гарант за тяхното спазване в управлението на държавата.

България е свободна и демократична държава

Свободата е толкова ценна, но и толкова уязвима. Правителствата са много добри в отнемането на свободата, но са много слаби във връщането ѝ - неща, които сме приемали за даденост до вчера, днес ни се отнемат. Убедени сме, че насилственото обозначаване на левите, марксистки културни политики, като европейски е покушение срещу силата на нашия Европейски съюз.

Странното, капризите и извратеното не могат и не трябва да бъдат наричани ценности, защото така унищожаваме смисъла на понятието ценност. Вярваме, че победата над лявото в културен и икономически план, трябва да бъде наша, европейска победа, която да направи нашия ЕС по-силен и по-единен.

Това е и разликата между нас, европейските консерватори и онези, които под маската на консерватизма целят разпад на ЕС и евразийска геополитическа победа.

Промяната на лявото, либерално управление на Европа не е просто идеологическо противопоставяне, това е залогът за победа на демокрацията, срещу диктаторския режим на Кремъл.

Синя България ще защити свободата, от която произхождат всички други свободи - свободата на словото

Все по-често се повдига въпроса за ограничаване на свободата да се изразяваме както желаем, да обсъждаме и да поставяме под въпрос спорни теми. Същевременно субективни термини като "омраза" и "дискриминация" се

ползват като бухалки от страна на прогресивните, леви сили да цензурират всеки опит за поставяне под въпрос на тяхната идеология. Свободата на словото е основната свобода, от която произлизат всички други свободи. Синя България ще се противопостави на всякакъв опит да бъде отнета свободата на словото от българите. Всеки българин трябва да може да изразява всяко мнение, което не нарушава пряко законите на държавата. За целта е нужна ясна и точна граница кога се нарушават законите, без разтегливи понятия и внушения.

Синя България предлага ясна дефиниция на понятията “омраза” и “дискриминация”. Ние осъзнаваме нуждата в една европейска, християнска демокрация да защитим различията от насилие и дискриминация, но сме категорични, че защита на индивида **не** означава диктатура на малцинствата.

Ценности и традиции

Докато някои хора дори в нашата държава спорят какво е мъж и какво е жена, българинът започва да губи вяра, че споделя същите ценности като своите управляващи. За да спрем либералния разпад на ценностите, ние трябва да се противопоставим активно на политическата намеса в ценностите на българите.

Синя България предлага силно ограничение на ролята на политически партии в определяне на културния живот на България. През последните години започна разгорещен обществен дебат за миналото и нашата културна идентичност. Традициите на България не бива да стават разменна монета на политическата сцена.

Синя България ще защити правото на българите да практикуваме своите традиции и да празнуваме своите празници без намеса от държавата и без политически решения какво трябва да се празнува и защо. Промяна в културния живот може да дойде само и единствено от гражданите.

ЛГБТ и нахлуването на полова идентичност в обществото

Загубата на ценности от обществото е подпомогната от политическите партии, които са готови да ги изоставят и при най-малък натиск от страна на външни фактори. В същото време обществото попада под натиск да приеме ценности, които са чужди за българите.

Синя България ще защити Конституцията на Република България, която ясно определя понятието “пол” само в неговия биологичен смисъл, а бракът – доброволен съюз между мъж и жена. Ние няма да подкрепим определянето на специални привилегии за отделни общности в закона.

България е християнска държава

Християнството е спасило българската култура, език и идентичност по време на 500 години робство. Нашата вяра е неизменна част от нашия народ и тя трябва да бъде уважавана като такава. Християнската култура е водещата култура в България и тя е доказания във времето гарант и защитник на свободата на

вероизповеданията, както и на толерантността и мирното съжителство между хора с различна вяра, обичаи и традиции.

Синя България ще започне обществен диалог за вероучение в училищата - **само и единствено със съгласието и желанието на родителите на учениците.**

Ние ще защитим вярата от вътрешни и външни фактори и ще се противопоставим на всякакви опити за намеса на държавата в църквата.

България е европейска държава

Ролята на “малък безгласен” в Европейския съюз е също толкова вреден за европейската идентичност на България колкото евразийското поклонничество. Европейският съюз е алианс от силни държави, обединени от общия интерес към просперитет и сигурност. България е равноправен член на ЕС и като такъв разполагаме с всички нужни инструменти да защитим своята позиция в Брюксел.

Синя България води промяна в нашето отношение към Европейския съюз - От сляпо следване на позициите, които ни се спускат отвън, към активно участник в тяхното формиране и формиране на своя, българска позиция, която да налагаме на европейско ниво.

Ще водим преговори при всяка възможност и ще се борим активно за всеки казус, който е от национален интерес.

Ще сформираме връзки с други държави със сходен интерес като нашия и ще сме участници в процесите на ЕС, а не наблюдатели.

Синя България ще се бори България да бъде дори не само участник във всички процеси на ЕС, а водещ глас за редица европейски политики. България, бидейки външна граница на ЕС, трябва да бъде сред основните държави, които определят миграционната политика на Европа. Нашият опит като географски кръстопът към Ориента трябва да бъде пътеводна светлина за политиката в Брюксел спрямо Близкия изток и миграцията от там.